

Överläkare och åklagare samarbetar i lokalt projekt i Sundsvall

»Viktigt att kliva ur doktorsrollen om rättsintyget ska bli bra«

II Kvinnofridspropositionen och kritik från rättsväsendet fick sjukvårdsförvaltningen i Härnösand–Medelpad att agera. Nu ges alla läkare en möjlighet till utbildning i att skriva rättsintyg.

Det brukar beskrivas som en kulturkrock: ett rättsväsende som har svårt att ta till sig förkortningar och latinska termer, rättsintygsskrivande läkare som känner sig mer hemma med att dokumentera skadorna än att värdera ett tänkbart händelseförlopp.

Förhoppningen med satsningen i Sundsvall–Härnösand är att de båda världarna ska komma lite närmare varandra. Tidigare har sjukvården i Gävle–Sandviken gjort en liknande utbildningsatsning.

– Jag tror det är viktigt att försöka kliva ur doktorsrollen. Att förstå rättsintygets funktion, vara lyhörd för vad rättsväsendet efterfrågar och nästan fungera som en handräckare, säger Birgitta Segeblad, överläkare vid kvinnokliniken på Sundsvalls sjukhus och projektledare för »Våld mot kvinnor«.

I Härnösand och Medelpad ges först

en grundutbildning, fördelad på två halvdagar, om kvinnovåld. Särskilt vikt läggs vid att förstå olika sammanhang i den så kallade normaliseringsprocessen, där systematiskt och ofta allt grövre våld blir en del av kvinnans vardag.

Anders Eriksson, professor i Umeå och en av medlemmarna i kvinnovåldskommissionen, leder den rättsmedicinska delen av påbyggnadsutbildningen i rättsintyg. Under halvdagsutbildningen får läkarna och tandläkarna också ta del av juridisk kompetens.

Även Birgitta Segeblad ser den bristande rutinen, med ofta långa tidsintervall mellan varje rättsintyg, som grundproblemet. Det skapar ett stort behov av att underhålla baskunskaperna.

– Merparten av utbildningarna kommer att hållas under 2002, men i utvärderingarna hittills säger många att de fått upp ögonen för hur stort problemet är. Känner man till att nästan hälften av alla kvinnor utsatts för våld eller sexuella övergrepp, anstränger man sig mer för att utfärda rättsintyg av hög kvalitet.

För något år sedan slog rättsväsendet i regionen larm om bristande rättsintyg.

– Jag tror att mycket bottnar i okunskap. Vi måste dels nå ut med att våld mot kvinnor prioriteras hårdare, dels att rättsintyget är oerhört viktigt som enda objektiva bevis vid många våldsbrott i närstående miljö, säger Curt Theander, chef för åklagarkammaren i Sundsvall.

Polis och åklagare är bland annat kritiska mot att läkarna inte försöker ta ställning till hur skadorna kan ha uppkommit, att många rättsintyg drar ut på tiden och att språket är svårt att förstå utan medicinsk kompetens.

– Det är också viktigt, inte minst för skadeståndsbiten, att få en utförlig bedömning om skadorna kan ge framtida men, säger kommissarie Ingemar Åhström, som tillhör den operativa polisledningen i Västernorrlands län.

Även omständigheter som minskar värdet av rättsintyget irriterar rättsväsendet. Journalkopior vägrar man att ta emot som »rättsintyg« i Västernorrland, men däremot har man fått acceptera att det blivit vanligare att andra än den undersökande läkaren skriver intyget.



FOTO: PETER HANBERG

Grundutbildning om våldet mot kvinnor och en påbyggnadsutbildning i att skriva rättsintyg för läkare och tandläkare. Birgitta Segeblad är projektledare för utbildningsatsningen i Härnösand–Medelpads sjukvårdsförvaltning.

Daniel Millbourn, ST-läkare på kirurgkliniken i Sundsvall, tog examen i Uppsala så sent som 1998. Han upplevde att den rättsmedicinska kursen under läkarutbildningen var bra. Ändå har han haft nytta av den lokala utbildningen. Det var bra att få en repetition.

– Vi fick bland annat en mycket användbar mall att följa vid utfärdandet av rättsintyg.

Daniel Millbourn uppskattar för egen del antalet rättsintyg till 4–5 per år.

– Det handlar oftast om lättare miss-handel och det brukar ändå gå ganska bra att uttala sig om hur skadorna kan ha uppkommit och om de stämmer överens med de bakgrundsfakta man har. Men man får ständigt vara vaksam på det språkliga, det är lätt att det slinker med latinska ord som vi använder i vår kliniska vardag.

Fredrik Mårtensson
frilansjournalist



FOTO: PETER HANBERG

»Bra att få en repetition och besked om vilken mall för rättsintyg man bör använda«, tycker Daniel Millbourn, ST-läkare vid Sundsvalls sjukhus, om utbildningen i att skriva rättsintyg.